

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံညွှန်ခန်းမ၊ မန္တလေးမြို့။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁၉)ရက်

- ယခုလို တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံသစ်ကြီးကို အမျိုးမျိုးသောအခက်အခဲကြားမှ ဖွင့်လှစ်လည်ပတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ကူညီပံ့ပိုးပြီး အကြံဉာဏ်ပေးခဲ့တဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ (TAG on Traditional Medicine) အကြံပေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှပညာရှင်အဖွဲ့နှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဆေးပစ္စည်းလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းမှ တာဝန်ရှိသူများကို ကျေးဇူးတင်အသိအမှတ်ပြုပါတယ်။
- ဒီတိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံသစ်ကြီးကို (၂၀၁၂-၂၀၁၃)ဘဏ္ဍာနှစ်မှစတင်ပြီး ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ကျပ်ငွေ(၃.၆၅)ဘီလီယံနဲ့ စက်နှင့်စက်ပစ္စည်းများအတွက် ကျပ်ငွေ(၁.၀၂)ဘီလီယံ စုစုပေါင်းကျပ်ငွေ (၄.၆၇)ဘီလီယံ ကျခံသုံးစွဲခဲ့ရတဲ့အတွက် ကုန်ကျငွေနှင့်ထိုက်တန်တဲ့ အကျိုးရလဒ်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်အပြည့် ထုတ်လုပ်လည်ပတ်နိုင်ဖို့ ဆောင်ရွက်သွားရန် အရေးကြီးပါတယ်။
- ဒီစက်ရုံ စတင်ဖွင့်လှစ်တဲ့အချိန်မှာ အပြည့်အဝထုတ်လုပ်လည်ပတ်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသော်လည်း အလုံးစုံ အပြည့်အဝလည်ပတ်ထုတ်လုပ်နိုင်အောင် လိုအပ်တဲ့ဘဏ္ဍာငွေများကို (၂၀၁၉-၂၀၂၀) ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ ဖြည့်ဆည်းပေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ဒီလို အပြည့်အဝလည်ပတ်နိုင်ဖို့အတွက်လည်း စက်ရုံရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ဝန်ထမ်းအင်အားကိုလည်း တိုးချဲ့ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းသွားရန် လိုအပ်မှာဖြစ်ပြီး သုတေသနဌာန၊ စီမံကိန်းဌာန၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် စာရင်းဇယားမှတ်တမ်းဌာန၊ လေ့လာသုံးသပ်စောင့်ကြည့်ရေးဌာနများကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံ ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပြီး အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းတဲ့ဆေးဝါးများ အမျိုးအမည်စုံလင်စွာထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်၊ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်များ၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ လက်တွေ့အသုံးချ

သုတေသနနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးဆိုင်ရာ သုတေသနများကို အလေးထားဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ဒါ့အပြင် ထုတ်လုပ်မှုအပိုင်းသာမက သုံးစွဲသည့်အပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သောသုတေသန၊ တိုင်းရင်းဆေးဝါးမှာပါဝင်တဲ့ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်နှင့် ပါဝင်မှုအချိုးအစား၊ သောက်သုံးရမယ့် ပမာဏ၊ သောက်သုံးရမယ့် အကြိမ်အရေအတွက်၊ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ၊ သတိပြုရန်အချက်တို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး သုတေသနပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ စက်ရုံမှထုတ်လုပ်တဲ့ ဆေးဝါးများ အရည်အသွေးမြင့်မားလာမှာဖြစ်ပြီး ကုသမှုပိုမိုထိရောက်ကောင်းမွန်ကာ လူအများ ပိုမိုယုံကြည်အားကိုးလာမှာဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးရုံနှင့် တိုင်းရင်းဆေးကုဌာနများမှာ အသုံးပြုမယ့်ဆေးဝါးများကို အာနိသင်ထက်မြက်တဲ့ ဆေးဝါးများအဖြစ် ပိုမိုထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးပေးသွားရပါမယ်။ ဒါမှသာ ဝန်ကြီးဌာနပိုင် စက်ရုံများမှ တိုင်းရင်းဆေးရုံများမှာ လိုအပ်လျက်ရှိတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ လုံလောက်စွာ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- အစွမ်းအာနိသင်ထက်မြက်တဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် အလွန်အရေးကြီးတဲ့ ဆေးဝါးကုန်ကြမ်းဝယ်ယူရေးမှာလည်း ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး စံနှုန်းများသတ်မှတ်ကာ ဝယ်ယူရန်လိုအပ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများကို သေသပ်လှပအောင် ထုတ်ပိုးပြီး ဆေးအညွှန်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ သက်တမ်းကုန်ဆုံးမယ့်ရက်များ၊ ဘယ်လိုထားသိုသိမ်းဆည်းသင့်တယ်ဆိုတဲ့အချက်များကို လူအများ နားလည်အောင် မြန်မာလို ရေးသားစေလိုပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ထပ်မံပြီး သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနခွဲတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ပြီး စီမံချက်များရေးဆွဲနိုင်မယ့် စီမံဌာနခွဲတစ်ခု ထပ်မံဖွင့်လှစ်ထားရှိလိုပါတယ်။
- အဲဒီ သုတေသနနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနခွဲဟာ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်ရဲ့ သုတေသနဌာနခွဲ၊ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန၊ ဆေးဝါးတက္ကသိုလ်များနဲ့ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ချိတ်ဆက်ရာမှာ အခြားသောတက္ကသိုလ်များ၊ ဌာနများနှင့် တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့မှပုဂ္ဂိုလ်များ (Virtual Unit) သဖွယ် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- စီမံဌာနမှ စာရင်းဇယားမှတ်တမ်းများကို ကွန်ပျူတာစနစ်အသုံးပြုကာ မှတ်တမ်းတင်ပြုစုပြီး (၆)လ (၁)ကြိမ် စက်ရုံရဲ့ ထုတ်လုပ်လည်ပတ်မှုအခြေအနေနှင့် ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှု အစီရင်ခံစာကို ဗဟိုသို့သတင်းပို့တင်ပြစေလိုပါတယ်။
- ကွန်ပျူတာများ ဝယ်ယူဖို့အတွက် ရန်ပုံငွေလျာထားခြင်းမရှိသေးပါက ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ရန်ပုံငွေနဲ့ ဝယ်ယူရပါမယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများအနေနဲ့လည်း ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာအကူအညီများ ပေးအပ်စေလိုပါတယ်။ စာရင်းဇယားမှတ်တမ်းများကို တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံရှိ စီမံဌာနသို့ ပေးပို့ရမှာဖြစ်ပြီး စီမံဌာနမှ မိမိတို့စက်ရုံရဲ့ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများကို သုံးသပ်ပြီး တည့်မတ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အလားတူအရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ရရှိစေဖို့အတွက် တိုင်းရင်းဆေးစက်ရုံမှ ပညာရှင်များနှင့် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ပညာရှင်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကုန်ကြမ်းဝယ်ယူရာမှာလည်း သုတေသနပြုဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ တောင်ငူမှထွက်တဲ့ ကုန်ကြမ်းနဲ့ ဟင်္သာတကထွက်တဲ့ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအမျိုးအစားတူပေမယ့်လည်း စိုက်ပျိုးတဲ့ မြေအမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး အရည်အသွေးအာနိသင်ကွာခြားနိုင်တာကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး ဈေးနှုန်းသင့်တင့်တဲ့ အမျိုးအစားကို ဝယ်ယူရမှာဖြစ်လို့ စိုက်ပျိုးသူ တောင်သူများကိုလည်း အဲဒီအရည်အသွေးပြည့်တဲ့ အမျိုးအစားကို ပိုမိုစိုက်ပျိုးစေရေး အားပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးဖုံအမျိုးမျိုးဆေးဖော်စပ်ရာမှာလည်း အလေးချိန်အချိုးအစား၊ အရည်အသွေးအလိုက် ထည့်သွင်းဖော်စပ်ရမယ့် ဆေးပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကို သုတေသနပြုလုပ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဆေးဝါးသုံးစွဲရာမှာလည်း ဆေးဝါးသုံးစွဲရမယ့် ပမာဏ၊ အကြိမ်အရေအတွက်တို့ကို သုတေသနပြုလုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်အနေနဲ့ အဲဒီအသုံးချသုတေသနတွေကို ပြုလုပ်ဖို့လိုအပ်ပြီး ပြုလုပ်ရန် ရန်ပုံငွေလည်းအသင့်ရှိပါတယ်။
- သုတေသနလုပ်ငန်းများအတွက် (၂၀၁၇-၂၀၁၈)ခုနှစ်မှာ ကျပ်သန်း(၁,၀၀၀)၊ (၆)လဘတ်ဂျက်မှာ ကျပ်သန်း(၅၀၀)၊ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) ခုနှစ်မှာကျပ်သန်း (၁,၅၀၀)၊ (၂၀၁၉-၂၀၂၀) ခုနှစ်မှာ ကျပ်သန်း(၃,၀၀၀) လျာထားပါတယ်။ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းဝယ်တဲ့အခါမှာလည်း သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ညီမှသာ ဝယ်သင့်ခြင်းကို Criteria သတ်မှတ်ထားရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ပညာရှင်များနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါတယ်။ သုတေသန လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ တိုင်းရင်းဆေးဝါးစက်ရုံကြီးဟာ တိုးတက်မှာမဟုတ်ပါဘူး။
- သုတေသနပြုလုပ်ဖို့အတွက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းဖလှယ်ပွဲများဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သုတေသန စာတမ်းဖတ်ပွဲများ ယခုထက် ပိုမိုပြုလုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ တိုင်းရင်းဆေးကဏ္ဍ နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ဘောင်တန်းနိုင်ရေးမှာ သုတေသနပြုလုပ်မှသာ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- ပုဂ္ဂလိကဆေးဝါးစက်ရုံများ အထူးသဖြင့် Fame စက်ရုံကို သွားရောက်လေ့လာစေလိုပါတယ်။ အားလုံးအောင်မြင်ဖို့အတွက် အားလုံးဝိုင်းဝန်းပြီး ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာမှာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လေးလေးစားစားနှင့်ဆက်ဆံပြီး တစ်ဦးပြောတာကို တစ်ဦးက သေချာစွာစဉ်းစားပြီး ဆောင်ရွက် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- နိုင်ငံတကာအဆင့်အတန်းမီ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများထုတ်လုပ်နိုင်ဖို့အတွက်လည်း ခေတ်မီ နည်းစနစ်နဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ကျယ်ပြန့်စွာထုတ်လုပ်လျက်ရှိတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘူတန်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံများသို့စေလွှတ်ပြီး သွားရောက်လေ့လာစေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်း ဆေးဝါးစက်ရုံကြီး ဆထက်ထမ်းပိုးအောင်မြင်အောင် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ပူးပေါင်းပြီး ညီညွတ်စွာ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း -

- မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ဝင်၊ မြို့တော်ဝန်
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာအကြံပေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ
- တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်သူ လုပ်ငန်းရှင်အသင်းမှ အဖွဲ့ဝင်များ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)